

EU Strategien for Østersøregionen og nærområders betydning for Danmarks vækstmuligheder

Seminar om danske prioriteringer og indsatsområder, den 9. sept 2011 i København.

Opsummering og konklusioner

Lars Andersen, SAS og BDF's bestyrelse, bød velkommen på vegne af BDF's formand. Også i en globaliseret verden har nærområderne stor betydning, det gælder især Rusland. SAS støtter BDF og EU's Østersøstrategi, især øget tilgængelighed/infrastruktur og turisme. LA refererede vicesstatsminister Mart Laar for at sige, at EU-landene i Østersøregionen kan blive den nye økonomiske (reform)motor i Europa. Det hører til Østersøregionens nye rolle i Europa.

Knud Andersen, Danske Regioner, efterlyste større involvering af lokale og regionale myndigheder, private virksomheder og organisationer, bedre integration af Rusland og tydelig kommunikation af strategiens formål og resultater. Det er vigtigt fortsat at have strukturfondsmidler i Danmark i næste budgetperiode, da de skaber vækst, og Interreg-midlerne for Østersøen bør øremærkes til EU's Østersøstrategi.

Anne E. Jensen fra Europa-Parlamentet foreslog, at strategien tilføres små, fleksible EU-midler til fx grænseregionale pilotprojekter, hvilket også letter samarbejdet med Rusland. Der er brug for klare udmeldinger til de forestående EU-budgetforhandlinger. Også vigtigt at små og mellemstore virksomheder inddrages, og at der skabes virtuelle mødesteder, fx en internetplatform.

Under debatten fremhævedes desuden den digitale agenda og behovet for højhastighedstog til andre metropoler i regionen som områder der bør prioriteres højt.

Væksttema: Turisme

Ordstyrer Ida Strand påpegede, at turismeerhvervet kan være en del af ny vækstskabelse i Danmark, men udviklingen har været negativ de seneste år. Noget må gøres, og der er mulighed for gevinster i et tættere samarbejde. Et eksempel er Cruise Baltic præsenteret af **Bo Nylandsted-Larsen**, et projekt som i 2010 fik Baltic Sea Award fra BDF. Krydstogtturisme har stort vækspotentiale i hele Østersøregionen og uudnyttet indtjeningspotentiale for København.

Finn Lauritzen, Erhvervs- og Boligstyrelsen, fremhævede den økonomiske og strategisk betydning af at udvikle Danmarks nærområder. Digitalisering, iværksætteri og innovation er centrale opgaver. Dansk turisme har brug for nye partnerskaber med nabolandene. De kreative erhverv kan være drivkraft for innovation i turismeerhvervet, så produktiviteten øges. Regeringen har taget initiativer til at støtte turismeerhvervet.

Rasmus Wiinstedt Tscherning fra Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi opfordrede de kreative erhverv til at være mere business-orienterede. Film og events er god branding af Danmark i udlandet, og den kreative branche kan skabe oplevelser og fremme erhvervsturisme og dermed styrke tilvæksten.

Henrik Madsen, Region Hovedstaden, fremhævede regionens støtte til turismen via regionalt vækstforum. Der er få offentlige midler og man kan ikke indgå i en international konkurrence om statsstøtte til erhvervet. Tilgængelighed og infrastruktur er afgørende. Vi kan lære af samarbejde med fx de nordtyske turismestrategier, og Danmark bør være mere aktive i turismedelen af Østersøstrategien. EU-strategien

vigtig i denne sammenhæng, men der er for stort fokus på "bløde" og små projekter. For Region Hovedstaden er Femern bælt (String-samarbejdet) og Øresund vigtigst for engagementet i Østersøen.

Væksttema: Vand

De miljøpolitiske målsætninger for Østersøens vandkvalitet i 2021 er en god ramme for, at Østersøen kan være case og et globalt afsæt for ny teknologiudvikling. Der er et oplagt potentiale for dansk Water Management og princippet "Water footprints", introducerede ordstyrer Petter Møller.

Hans-Martin Friis-Møller, Grontmij, fremhævede det vandteknologiske område som én af Danmarks styrkepositioner. Globalt set stiger efterspørgslen efter rent vand dramatisk, og den nationale nødvendighed kan blive den globale mulighed. Vand er guldægget i dansk cleantech med stort eksportpotentiale, og det er oplagt at udvikle en Water Hub i Østersøområdet.

Karin Klitgaard, Dansk Industri, påpegede nærområdernes betydning for virksomhedernes teknologiudvikling. Der er et stort marked for at afsætte dansk vandteknologi, men der må udvikles nye samarbejdsformer på tværs af landegrænser, offentlig/privat og små/store virksomheder. Danmark kan bidrage til at Østersøregionen bliver demonstratorium for nye teknologiske vandløsninger.

Tema: EU strategien – review og nye ambitioner

Christian Ketels fra Harvard Business School/SSE argumenterede for, at regionalt samarbejde stadig er interessant for virksomhederne, som trædesten til det globale marked. Der er ikke modsætning mellem nærområderne og BRIK-landene, der må satses på begge områder. EU-Østersøstrategiens største udfordringer er manglende engagement fra erhvervslivet. Politisk fokus er flyttet til andre områder. Der er brug for strukturer til at koordinere indsatsen, finansielle midler samt klare mål og succeskriterier.

Catharina Sørensen fra EU-Kommissionens DG Regio var generelt tilfreds med de første to år, men behov for klare mål og tydelig kommunikation om resultater og merværdi. Kommissionens vurdering fremlægges under dansk formandskab 2012 og strategiens evaluering i 2013 vil få betydning for de fremtidige makroregioner. Ejerskab for strategien skal findes i regionen.

Opsummering

Hans Brask, Baltic Development Forum, understregede at det er nu der er mulighed for at påvirke processen og budgettet. Udenrigsministeriet vil formelt koordinere danske synspunkter. Østersøstrategien giver mange muligheder for regionalt samarbejde, der bør udnyttes fuldt ud. Emner som vand og turisme bør fremmes som samarbejdstemaer. Det er imidlertid nødvendigt for den videre succes, at der sikres:

- en samlet og fokuseret kommunikationsstrategi, som kan skabe virtuelle mødepladser, bringe aktørerne og borgerne i regionen tættere sammen og styrke den regionale identitet
- en tættere involvering af erhvervslivet i strategiens gennemførelse
- mere fleksible og mindre bureaukratiske finansielle instrumenter samt både små/bløde projekter og store investeringsprojekter, herunder egentlige flagskibsprojekter såsom ESS og Femern Bælt.
- en tættere involvering af Rusland i strategiens gennemførelse

